

Sygn. akt VI ACa 1641/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Aleksandra Kempczyńska (spr.)

Sędziowie: SA Jolanta Pyżlak

SO (del.) Tomasz Wojciechowski

Protokolant: protokolant Katarzyna Mikiciuk

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko I. A.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 20 października 2014 r., sygn. akt IV C 559/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od I. A. na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 1641/15

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o. pozwem z dnia 10 grudnia 2012 r. domagał się zasądzenia solidarnie od D. A., J. A., I. A. oraz M. A. kwoty 277.366,19 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 270.552,39 zł od dnia 24 listopada 2012 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 6.813,80 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, a ponadto zwrotu kosztów procesu. Powód wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

W uzasadnieniu powód podał, że D. A. zawarł z nim umowę o wydanie i używanie kart (...), za pomocą których mógł nabywać produkty i usługi wymienione w załączniku nr 2 do umowy z odroczonym terminem płatności. D. A. zobowiązał się do uiszczania na rzecz powoda kwot, odpowiadających cenie nabytych produktów i usług na podstawie dokumentów wystawionych przez (...) sp. z o.o. Dla zabezpieczenia roszczeń powoda z tytułu umowy D. A. wydał mu weksel własny in blanco, poręczony przez I. A., J. A. i M. A.. Powód w okresie od sierpnia do października 2012 r. za dokonane przez pozwanego zakupy wystawił szereg faktur VAT. Z uwagi na brak płatności ze strony D. A., powód wypełnił weksel na kwotę 277.366,19 zł, na co składa się należność główna w wysokości 270.552,39 zł oraz skapitalizowane odsetki w wysokości 6.813,80 zł. Pozwani zostali bezskutecznie wezwani do wykupienia weksla.

W dniu 15 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym o sygn. IV C 337/12, w którym uwzględnił żądanie zawarte w pozwie. Ponadto nakazał zapłacić pozwanym solidarnie na rzecz powoda kwotę 10.685 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Od powyższego nakazu zapłaty zarzuty wniosła jedynie I. A., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Wniosła ona o uchylenie nakazu zapłaty, oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwana podniosła zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym. Wskazała, że weksel załączony do pozwu był wekslem gwarancyjnym, zabezpieczającym umowę. Kwota zabezpieczenia wynikała zaś z wniosku o przyznanie karty, a dodatkowo w umowie o wydanie i używanie karty (...) określono maksymalną wysokość zadłużenia na 100.000 zł. Pozwana wskazała ponadto, że rozwiodła się z D. A. na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 22 czerwca 2009 r., sygn. I C 412/09, prawomocnym w dniu 14 listopada 2009 r. Ustosunkowując się do zarzutów pozwanej powód wskazał, że poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo jak ten, za kogo poręczył. Ograniczenie odpowiedzialności powinno wynikać z treści weksla, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Natomiast ograniczenie do kwoty 100.000 zł, o którym wspomniała pozwana, związane było z możliwością wypowiedzenia umowy przez powoda ze skutkiem natychmiastowym w momencie przekroczenia wyznaczonego limitu lub odmowy realizacji transakcji. Było to jednakże uprawnienie, a nie obowiązek powoda.

W dalszym toku postępowania pozwana podtrzymywała dotychczasowe stanowisko. Powód dodatkowo wskazał, że nie otrzymał żadnych środków z tytułu umowy ubezpieczenia. Z uwagi na częściową spłatę zadłużenia cofnął powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia – początkowo do kwoty 230.366,19 zł, a ostatecznie domagał się zasądzenia kwoty 207.868,27 z ustawowymi odsetkami od kwoty 201.054,47 zł od 24 listopada 2012 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 6.813,80 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 20 października 2014 r. Sąd Okręgowy uchylił nakaz zapłaty z 15 stycznia 2013 r. w stosunku do I. A. oraz zasądził od I. A. na rzecz powoda kwotę 207.868,27 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 201.054,47 zł od dnia 24 listopada 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 6.813,80 zł od dnia 7 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, umorzył postępowanie wobec I. A. w pozostałym zakresie w związku z cofnięciem powództwa oraz kosztami postępowania obciążył pozwaną.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne i ich ocena prawna:

W dniu 10 września 2007 r. D. A., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) D. A., złożył wniosek do (...) sp. z o.o. o wydanie 6 kart kredytowych (...). Następnie strony zawarły umowę o wydanie i używanie kart (...). Zgodnie z § 4 umowy D. A. zobowiązał się do uiszczania na rzecz (...) sp. z o.o. wymienionych w tym postanowieniu umownym opłat, prowizji i kwot, w tym kwot odpowiadających cenie produktów i usług nabytych przez posiadacza karty przy jej użyciu. W myśl § 5 ust. 1 (...) sp. z o.o. miał wystawiać faktury VAT i inne dokumenty rozliczeniowe dwa razy w miesiącu z 15 – dniowym terminem płatności od daty ich wystawienia. Stosownie do § 5 ust. 3 maksymalna kwota zadłużenia posiadacza karty z tytułu sprzedaży produktów i usług została określona na 100.000 zł (Limit Kredytowy). Przekroczenie tej kwoty uprawniało (...) sp. z o.o. do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym (§ 6 ust. 2 lit. b). Strony postanowiły, że całość ich wzajemnych zobowiązań reguluje umowa oraz Regulamin wydawania i używania kart (...).

Dla zabezpieczenia roszczeń (...) sp. z o.o. z tytułu umowy D. A. podpisał i wydał (...) sp. z o.o. weksel własny in blanco. Jako poręczyciele pod wekslem swoje podpisy zostawili żona D. A. - I. A., a ponadto jego rodzice - J. A. i M. A.. Strony sporządziły deklarację wekslową, w której wskazały, że wystawca weksla składa (...) podpisany przez siebie weksel własny in blanco na zabezpieczenie wszelkich roszczeń (...)wobec wystawcy weksla, wynikających z umowy. W przypadku niewykonania przez wystawcę weksla zobowiązania wynikającego z umowy, (...) był upoważniony do opatrzenia weksla klauzulą „bez protestu” oraz wypełnienia weksla według uznania (...) przez: wpisanie daty jego wystawienia, miejsca jego wystawienia, miejsca i terminu płatności weksla oraz sumy wekslowej,

odpowiadającej wysokości roszczeń (...) wobec wystawcy weksla wraz z odsetkami. W treści deklaracji znalazło się ponadto stwierdzenie, że małżonek wystawcy weksla wyraża zgodę na wystawienie weksla in blanco na zabezpieczenie wszelkich roszczeń wynikających z umowy (o wydanie kart (...)) oraz na zawarcie umowy stanowiącej deklarację wekslową. Pod treścią deklaracji wekslowej jako poręczyciele podpisali się M. A., J. A. oraz I. A..

W ramach umowy o wydanie kart (...) D. A. przy użyciu wydanych kart zakupił produkty i usługi za łączną kwotę 270.552,39 zł. (...) sp. z o.o. w okresie od sierpnia do października 2012 r. wystawił faktury, obejmujące dokonane transakcje. D. A. nie uregulował należności za dokonane zakupy.

Z uwagi na brak płatności ze strony kontrahenta (...) sp. z o.o. wypełnił weksel in blanco na kwotę 277.366,19 zł, wskazując jako miejsce wystawienia i płatności W., a nadto ustalił termin zapłaty na 23 listopada 2012 r. (...) sp. z o.o. wezwał D. A., I. A., J. A. i M. A. do zapłaty oraz wykupu weksla do dnia 23 listopada 2013 r. wskazując, że na sumę wekslowa składają się 270.552,39 zł tytułem należności głównej oraz 6.813,80 zł tytułem odsetek za opóźnienie w płatności.

Mimo wezwania wyżej wskazana kwota nie została uiszczona.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 22 czerwca 2009 r., sygn. I C 412/09, prawomocnym w dniu 14 listopada 2009 r., D. A. rozwiódł się z I. A.. I. A. ponownie wyszła za mąż i obecnie nazywa się I. A..

Sąd wskazał, że zasadniczo nie było między stronami sporu co do okoliczności niniejszej sprawy. Sąd dał wiarę w całości dokumentom zgromadzonym w toku postępowania, albowiem nie ujawniły się żadne przesłanki, nakazujące powątpiewać w ich prawdziwość lub autentyczność.

Przesłuchani w niniejszej sprawie świadkowie oraz pozwana zeznawali na dość dużym poziomie ogólności. Co do ogólnych kwestii ich relacje pokrywają się ze zgromadzonymi w sprawie dokumentami, tj. co do faktu podpisania przez D. A. umowy o wydanie kart (...) na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej, wystawienia przez niego weksla in blanco na zabezpieczenie tej umowy oraz poręczenia weksla przez członków rodziny. Ani pozwana, ani żaden ze świadków (w tym zwłaszcza D. A.) nie kwestionowali faktu dokonania zakupu przy użyciu kart (...) za kwoty wskazane przez powoda. Niemniej, zdaniem Sądu, relacje J. A., D. A. oraz I. A. co do tego, że wysokość zabezpieczenia wynosiła 100.000 zł, nie znajdują potwierdzenia w treści dokumentów i jako takie nie zasługują na wiarę.

Po pierwsze Sąd zauważył, że w tym zakresie pewniejsze jest oparcie się na dokumentach, których treść, mimo upływu czasu, pozostaje niezmienna. Tego samego zaś nie można niestety powiedzieć o ludzkiej pamięci, która bywa zawodna, zwłaszcza po upływie 7 lat od zdarzeń, których dotyczą zeznania. Po drugie, i co zdaniem Sądu bardziej istotne, wiarygodność relacji wymienionych wyżej osób co do wysokości i sposobu zabezpieczenia umowy przy pomocy weksla dyskwalifikują ich twierdzenia, iż niedokładnie zapoznały się z tym, co podpisują. Wszyscy zgodnie twierdzili bowiem, że zabezpieczenie było do kwoty 100.000 zł, podczas gdy z treści weksla ani też z treści deklaracji wekslowej nic podobnego nie wynika. Wręcz przeciwnie – z deklaracji wekslowej podpisanej przez wystawcę weksla oraz poręczycieli wynika coś przeciwnego – weksel miał zabezpieczać wszelkie roszczenia (...) sp. z o.o., bez jakichkolwiek ograniczeń kwotowych. Negatywnie na zeznania wymienionych osób wpływa ponadto fakt, że przyznali oni, iż niedokładnie czytali przedstawione im dokumenty. J. A. wskazała: „Niedokładnie przeczytałam deklarację wekslową przed podpisaniem weksla, bo wszystko działo się szybko” (k. 441). I. A. stwierdziła, iż przeczytała podpisywane dokumenty, ale nie tak uważnie jak powinna (k. 488). Natomiast D. A. podał, że przejrzenie dokumentów było „pobieżne” (k. 454). W tym świetle, wobec jednoznacznej treści weksla i deklaracji wekslowej, zdaniem Sądu nie sposób dać wiarę w tym zakresie zeznaniom pozwanej, D. A. oraz J. A.. Nie ujawniły się żadne okoliczności negatywnie rzutujące na wiarygodność zeznań E. G..

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo, w ostatecznym kształcie określonym przez powoda, zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie powód dochodził zapłaty z weksla własnego in blanco od wystawcy weksla – D. A., a ponadto od poręczycieli wekslowych – J. A., M. A. oraz I. A.. Nakaz zapłaty z dnia 15 stycznia 2013 r. w stosunku do wszystkich pozwanych, za wyjątkiem I. A., uprawomocnił się.

Nie było w sprawie sporne, że D. A. zawarł z (...) sp. z o.o. umowę o wydanie i używanie kart (...), za pomocą których mógł dokonywać zakupów z odroczonym terminem płatności. Umowa ta została zabezpieczona przez podpisanie i wydanie weksla własnego in blanco, poręczonego m. in. przez pozwaną I. A.. Pozwana w toku sprawy nie kwestionowała faktu dokonania przez byłego męża D. A. zakupów za kwotę wskazaną w pozwie przy użyciu kart (...). Spór sprowadzał się do tego, czy odpowiedzialność I. A. jako poręczyciela była ograniczona do kwoty 100.000 zł, jak utrzymywała w zarzutach od nakazu zapłaty i dalszych pismach procesowych, czy też odpowiada ona w pełnym zakresie za cały dług jak wystawca weksla. Kluczowa zatem jest ocena, czy powód wypełnił weksel w zakresie sumy wekslowej zgodnie z postanowieniami deklaracji wekslowej.

W ocenie Sądu wypełniony przez powoda weksel in blanco zawiera wszystkie elementy wymienione w art. 101 Prawa wekslowego. Jest on zatem wekslem ważnym, określającym zakres odpowiedzialności dłużników wekslowych (wystawcy i poręczycieli), w tym pozwanej I. A..

Przechodząc do głównego zarzutu podnoszonego przez pozwaną Sąd wskazał, że nie ulega wątpliwości, iż przez złożenie podpisu pod treścią weksla i pod dopiskiem „poręczam” I. A., zgodnie z treścią art. 31 Prawa wekslowego, stała się poręczycielem wekslowym. Zasadą jest, że poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył (art. 32 Prawa wekslowego), solidarnie wobec posiadacza weksla z innymi dłużnikami wekslowymi (art. 47 Prawa wekslowego). W orzecznictwie za utrwalony należy uznać pogląd, że poręczyciel, który udzielił poręczenia na wekslu in blanco, może – do czasu indosowania weksla przez remitenta – powoływać się na wypełnienie weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem (zob. wyroki SN: z dnia 17 marca 2011 r., sygn. akt IV CSK 371/2010, z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II CSK 360/2008, 3 sierpnia 2006 r., sygn. akt IV CSK 101/2006). W szczególności zarzut ten może dotyczyć wpisania w wekslu in blanco sumy wekslowej niezgodnej z zawartym porozumieniem wekslowym, na co powoływała się pozwana w niniejszej sprawie.

Dłużnik wekslowy ma możliwość podniesienia zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, niemniej nie oznacza to, że w razie wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem osoba, która wręczyła weksel in blanco (także poręczyciel) nie jest w ogóle zobowiązana wekslowo. Przyjąć należy, że w takiej sytuacji odpowiedzialność wekslowa dłużnika istnieje w takich granicach, w jakich odpowiadałby w razie prawidłowego wypełnienia weksla (zob. wyrok SN z dnia 9 grudnia 2004 r., sygn. akt II CK 170/2004). Sąd zauważył przy tym, że ciężar wykazania, iż weksel został uzupełniony niezgodnie z deklaracją wekslową spoczywa na dłużniku.

Przechodząc do analizy treści weksla i deklaracji wekslowej przedłożonych przez powoda wraz z pozwem Sąd wskazał, że nie sposób doszukiwać się w ich treści jakichkolwiek ograniczeń odpowiedzialności I. A. za zobowiązanie wystawcy. Ograniczenie takie nie zostało wpisane ani przy podpisie pozwanej w treści weksla, ani też w treści deklaracji wekslowej. Z treści porozumienia wekslowego, podpisanego przez pozwaną, wynika jednoznacznie, iż weksel zostaje wystawiony na zabezpieczenie wszelkich roszczeń (...) sp. z o.o. wobec wystawcy weksla, wynikających z umowy o wydanie i używanie kart (...). Odbiorca weksla został upoważniony do uzupełnienia weksla między innymi w zakresie sumy wekslowej, odpowiadającej wysokości roszczeń (...) sp. z o.o. wobec wystawcy weksla, wynikających z umowy wraz z odsetkami. Poręczyciel może ograniczyć swe poręczenie do części sumy wekslowej, ale musi to być zaznaczone w treści poręczenia. Jeżeli w samym poręczeniu nie ma ograniczenia do części sumy wekslowej, przyjmuje się, że poręczenia udzielono za całość długu osoby, za którą poręczono. Brak określenia na wekslu, do jakiej kwoty udzielone jest poręczenie, stwarza domniemanie, iż zabezpiecza ono całą sumę wekslową (zob. wyrok SN z dnia 24 października 2003 r., sygn. akt III CK 35/2002).

Dla oceny zakresu odpowiedzialności pozwanej I. A. jako poręczyciela wekslowego nie ma znaczenia kwota maksymalnego zadłużenia w wysokości 100.000 zł określona we wniosku o wydanie kart (...) oraz w samej umowie, dotyczącej ich wydania (§ 5 ust. 3). Charakter tego postanowienia umownego musi być bowiem oceniany przez

pryzmat § 6 ust. 2 lit. b) umowy, który w przypadku przekroczenia tego limitu upoważniał (...) sp. z o.o. do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym. Przekroczenie powyższego limitu kredytowego przez D. A. w żadnym wypadku nie powodowało, że nie odpowiadał on za zadłużenie, wynikające z przekroczenia tej kwoty, a jedynie wiązało się z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji, wymienionych w umowie i regulaminie. Zakres wierzytelności, przysługujących powodowi względem D. A. z tytułu umowy był pochodną wartości zakupów, dokonanych przez kontrahenta przy użyciu kart (...), niezależnie od wysokości limitu kredytowego.

W deklaracji wekslowej strony ustaliły, że weksel in blanco ma zabezpieczać „wszelkie roszczenia” (...) sp. z o.o. wobec D. A., wynikające z umowy o wydanie kart (...). W konsekwencji powódka mogła wypełnić weksel in blanco na kwotę odpowiadającą aktualnemu zadłużeniu kontrahenta, a nie jedynie do kwoty 100.000 zł. Odmienne rozumienie powyższych postanowień umownych jest nieuzasadnione. Przyjęcie zapatrywania pozwanej, jakoby weksel mógł zostać uzupełniony jedynie do kwoty 100.000 zł, odpowiadającej limitowi kredytowemu, jest sprzeczne z jednoznacznym sformułowaniem deklaracji wekslowej, o którym była mowa wyżej, a ponadto jawi się jako niezgodne z celem stron, którym było zabezpieczenie ogółu wierzytelności powoda. Gdyby przyjąć pogląd przedstawiony w zarzutach od nakazu zapłaty, to jego konsekwencją byłaby sytuacja, w której w przypadku rażącego przekroczenia limitu kredytowego przez D. A., np. o 1.000.000 zł i następnie braku płatności, powód mógłby wypełnić weksel zabezpieczający wierzytelności z umowy jedynie do kwoty 100.000 zł. W ocenie Sądu byłoby to sprzeczne z zamiarem stron, wynikającym z deklaracji wekslowej.

W razie złożenia na wekslu in blanco podpisu w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania, wekslowego mającego zabezpieczać wierzytelność z określonego stosunku pozawekslowego, samo późniejsze zmodyfikowanie tego stosunku nie sprzeciwia się wypełnieniu weksla na kwotę długu, wynikającego z tego stosunku, wypełnienie to bowiem mieści się w granicach upoważnienia do uzupełnienia, objętego porozumieniem stron. Niedopuszczalne jest tylko wyjście poza granice upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco, np. przez wpisanie kwoty wyżej niż określona w deklaracji wekslowej lub kwoty długu z innego stosunku niż wskazany w deklaracji wekslowej. Uwagi te odnoszą się do wszystkich zobowiązań wekslowych, także więc do zobowiązań poręczycieli wekslowych, odpowiadających na zasadach istotnie różnych od przewidzianych w art. 876 - 887 k.c. (zob. uzasadnienie wyroku SN z dnia 9 września 2010 r., sygn. akt I CSK 641/2010).

Rację ma pozwana, że porozumienie wekslowe podlega regułom interpretacyjnym oświadczeń woli wyrażonym w art. 65 k.c. W ocenie Sądu Okręgowego pozwana nie ma jednak racji, wskazując na ograniczenie swojej odpowiedzialności. Odpowiedzialności poręczycieli nie ograniczono na wekslu, zaś z treści deklaracji wekslowej ono również jednoznacznie nie wynika. Skoro w porozumieniu wekslowym jako granicę odpowiedzialności wskazano „wszelkie roszczenia” wynikające z umowy wraz z odsetkami, to przyjąć należy, że chodziło o wszystkie sumy wynikające z tejże umowy. Pozwana nie przedstawiła żadnego dowodu, ani racjonalnych argumentów przemawiających za odmienną wykładnią zapisu porozumienia wekslowego.

Sąd dodał, że na tle art. 65 § 2 k.c. w przypadku interpretacji umów należy koncentrować się w pierwszej kolejności na tym, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy. Jeżeli jednak okaże się, że strony nie przyjmowały tego samego znaczenia oświadczenia woli (co występuje w niniejszej sprawie na tle interpretacji deklaracji wekslowej), konieczne jest przejście do drugiej, obiektywnej fazy wykładni, w której właściwy dla prawa sens oświadczenia woli ustala się na podstawie przypisania normatywnego, czyli tak jak adresat sens ten rozumiał i rozumieć powinien. Za wiążące uznać trzeba w tej fazie takie rozumienie oświadczenia woli, które jest wynikiem starannych zabiegów interpretacyjnych adresata. Decydujący jest normatywny punkt widzenia odbiorcy, który z należytą starannością dokonuje wykładni, zmierzającej do odtworzenia treści myślowych osoby składającej oświadczenie woli. Przeważa tu ochrona zaufania odbiorcy oświadczenia woli nad wolą, a ściślej nad rozumieniem nadawcy. Nadawca bowiem formułuje oświadczenie woli i powinien uczynić to w taki sposób, aby było ono zgodne z jego wolą zrozumiane przez odbiorcę. Wykładnia obiektywna sprzyja pewności stosunków prawnych, a tym samym i pewności obrotu prawnego (uzasadnienie Uchwały Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 29 czerwca 1995 r., sygn. III CZP 66/95).

W ocenie Sądu Okręgowego powód, będąc odbiorcą oświadczeń woli osób podpisanych na deklaracji wekslowej, słusznie rozumiał je jako upoważnienie do wypełnienia weksla in blanco do kwoty odpowiadającej wysokości wszelkich jego roszczeń z tytułu umowy o wydanie kart (...), a nie jedynie do kwoty 100.000 zł, jak interpretowała to pozwana I. A..

Z uwagi na powyższe Sąd stwierdził, że zakres odpowiedzialności I. A. jest taki sam, jak pozostałych pozwanych. W konsekwencji roszczenie powoda w stosunku do niej jest uzasadnione.

Odsetki ustawowe od kwoty głównej należały się powodowi od dnia 24 listopada 2012 r. Pozwana została wezwana do zapłaty i wykupienia weksla w dniu 23 listopada 2012 r., a zatem od dnia następnego pozostawała w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia pieniężnego, co uprawniało powoda do żądania zapłaty odsetek na podstawie art. 481 § 1 k.c. Powód skapitalizował odsetki za okres od tej daty do dnia wytoczenia powództwa, a zatem od tak skapitalizowanej kwoty (6.813,80 zł) należały mu się odsetki ustawowe na podstawie art. 482 § 2 k.c.

Zgodnie z art. 496 k.p.c. po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Wobec faktu, że powód częściowo cofnął pozew, ograniczając powództwo do kwoty 207.868,27 zł, Sąd uchylił nakaz zapłaty z dnia 15 stycznia 2013 r. wobec pozwanej I. A. i zasądził od niej na rzecz powoda żadaną kwotę wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 207.868,27 zł od dnia 24 listopada 2012 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 6.813,80 zł od dnia 7 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty. W zakresie cofniętego powództwa Sąd umorzył postępowanie, stosownie do treści art. 355 § 1 k.p.c. (pkt 3 sentencji wyroku).

Pozwana przegrała sprawę w całości (nie można jej uznać za wygrywającą w zakresie cofniętego powództwa, albowiem cofnięcie nastąpiło w związku z częściowym zaspokojeniem powoda), a zatem zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu. Złożyły się na nie uiszczona przez powoda opłata od pozwu w wysokości 3.468 zł, 7.200 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, ustalone na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. 2013 r. poz. 490), 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Apelację od powyższego orzeczenia wniosła pozwana, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 233 k.p.c. poprzez ocenę materiału dowodowego sprzeczną z zasadami logiki względnie doświadczenia życiowego, polegającą na odmowie przyznania waloru wiarygodności świadkom: J. A. i D. A. w zakresie, w jakim zeznawali oni na temat okoliczności zawarcia umowy i złożenia podpisów na wekslu, w szczególności co do wskazywania wysokości sumy zabezpieczenia i powody wymagania poręczenia od pozwanej I. A., skutkujące błędnym ustaleniem faktycznym, iż pozwana dokonała samodzielnego poręczenia wekslowego, w sytuacji gdy zgodnie z zeznaniami świadków, pracownik pozwanej zapewniał o konieczności podpisu na wekslu, w związku z potrzebą ewentualnego dochodzenia należności z majątku wspólnego ówczesnego małżeństwa D. A. z I. A., jak również wskazywał na ograniczenie kwotowe w wysokości 100.000,00 zł, a jest to ustalenie, mające wpływ na treść rozstrzygnięcia jako odnoszące się do materialnej podstawy powództwa.

Wskazując na powyższe pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych.

W piśmie procesowym z dnia 7 grudnia 2016 r. pełnomocnik pozwanej sprecyzował zakres zaskarżenia, podając, że nie zaskarża wyrok w zakresie punktu pierwszego i trzeciego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu. Na uwzględnienie nie zasługiwały sformułowane w niej zarzuty w odniesieniu do prawa procesowego.

Według art. 233 § 1 k.p.c. ocena wiarygodności i mocy dowodów dokonywana jest na podstawie przekonania sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a nadto winna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - ważąc ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, Legalis 53680).

Temu ciężarowi skarżąca nie sprostała, ponieważ w ogóle nie sprecyzowała w czym wyraża się dowolność oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy. Apelacja nie wskazuje, na czym polegają błędy Sądu pierwszej instancji w zakresie oceny zeznań świadków J. A. i D. A. oraz zeznań pozwanej. Tymczasem prawidłowe postawienie zarzutu w takim brzmieniu wymaga, aby apelujący oprócz wskazania, jakie zeznania zostały błędnie ocenione wskazał, na czy polegają błędy, których w ocenie apelującego dopuścił się Sąd I instancji. W ocenie Sądu Apelacyjnego ujawnione dowody zostały ocenione z uszanowaniem granic przyznanej sądowi swobody, bez naruszenia, zwłaszcza rażącego, zasad logiki i doświadczenia życiowego. Zasadnie Sąd Okręgowy uznał za niewiarygodne zeznania pozwanej oraz świadków J. A. i D. A. na okoliczności, iż pomiędzy powodem i pozwanymi doszło do zawarcia porozumienia, zgodnie z którym weksel in blanco miał zabezpieczać zwrot roszczeń z tytułu umowy o wydanie kart (...) jedynie do kwoty 100.000 zł.

W świetle treści art. 233 § 1 k.p.c. nie istnieje prawne domniemanie prawdziwości zeznań świadków, rzeczą sądu orzekającego jest natomiast przedstawienie logicznej i zgodnej z zasadami doświadczenia życiowego argumentacji, prowadzącej do wniosku o wiarygodności, bądź też niewiarygodności tego dowodu. Zeznania świadka są oceniane z uwzględnieniem wszystkich okoliczności, w tym również stosunku, w jakim pozostaje on do każdej ze stron, ale ponadto - z uwzględnieniem jego cech osobistych, relacji między treścią jego zeznań a innymi dowodami w sprawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 października 1985 r., II URN 139/85, Lex nr 8733, wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 30 maja 1995 r., III AUr 132/95, OSA 1998/4/14 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1997 r., II CKN 368/97, Lex nr 1162950). Wskazać należy, iż Sąd Okręgowy zasadnie przyjął, że zeznania świadków pozostają na dużym poziomie ogólności, a negatywnie na zeznania wymienionych osób wpływa fakt, że przyznali oni, iż niedokładnie czytali przedstawione im dokumenty. J. A. wskazała: „Niedokładnie przeczytałam deklarację wekslową przed podpisaniem weksla, bo wszystko działo się szybko” (k. 441). I. A. stwierdziła, iż przeczytała podpisywane dokumenty, ale nie tak uważnie jak powinna (k. 488). Natomiast D. A. podał, że przejrzenie dokumentów było „pobieżne” (k. 454). Oceniając zeznania tych osób nie można także pominąć, iż pozwana i świadkowie byli powiązani rodzinnie, D. A. to były mąż pozwanej, zaś J. A. to jej była teściowa. Twierdzenia tych świadków pozostają w sprzeczności zarówno z treścią złożonych do akt dokumentów, tj. umowy o wydanie i używanie kart (...), deklaracji wekslowej, poręczenia wekslowego, ale także z zeznaniami świadka E. G., która oświadczyła, że w firmie powoda jako zabezpieczenie przyjmowane są weksle in blanco bez ograniczeń kwotowych (00:11:59, 00:12.29 protokołu), a zatem wolą powoda w każdej zawieranej umowie było zabezpieczenie całości przyszłych roszczeń, powstałych w oparciu o treść umowy o wydanie i używanie kart (...).

Twierdzenie skarżącej o tym, że dokonano ograniczenia kwotowego jej odpowiedzialności stanowi zatem wyłącznie polemikę z prawidłowo poczynionymi ustaleniami Sądu pierwszej instancji. W ocenie Sądu Apelacyjnego taka interpretacja umowy, deklaracji wekslowej i poręczenia i formułowany na jej podstawie wniosek o ograniczeniu kwotowym odpowiedzialności poręczyciela są zupełnie oderwane od treści wskazanych dokumentów i sprowadzają się do przypisania powodowi intencji, których nie wyraził. Pozwana, jako poręczyciel weksla nie zaznaczyła na wekslu ani nawet na umowie wekslowej, że zakres jej odpowiedzialności ogranicza się jedynie do kwoty 100.000 zł. Takich ograniczeń nie wprowadził również wystawca weksla. Dodać należy, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24

października 2003 r. (sygn. akt III CK 35/02) wskazał, że ograniczenie odpowiedzialności poręczyciela wekslowego dla swej skuteczności wobec wierzyciela wekslowego musi wynikać nie tylko z deklaracji wekslowej lub porozumienia między wierzycielem a poręczycielem, ale przede wszystkim z treści weksła. Poręczyciel wekslowy powinien bowiem na wekslu zaznaczyć ograniczenie udzielonego poręczenia wekslowego. Z tego względu Sąd I instancji słusznie przyjął, iż udzielone poręczenie dotyczyło całości zobowiązań wystawcy weksła na dzień wypełnienia weksła i stanowiło ważne, samodzielne zobowiązanie do zapłaty sumy wekslowej.

Zasadnie także Sąd Okręgowy wskazał, że dla oceny zakresu odpowiedzialności pozwanej I. A. jako poręczyciela wekslowego nie ma znaczenia kwota maksymalnego zadłużenia w wysokości 100.000 zł, zwana limitem kredytowym, określona we wniosku o wydanie kart (...) oraz w samej umowie dotyczącej ich wydania (§ 5 ust. 3). Charakter tego postanowienia umownego musi być bowiem oceniany - jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy - przez pryzmat § 6 ust. 2 lit. b) umowy, który w przypadku przekroczenia tego limitu upoważniał (...) sp. z o.o. do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym. Przekroczenie powyższego limitu kredytowego przez D. A. w żadnym wypadku nie powodowało, że nie odpowiadał on za zadłużenie wynikające z przekroczenia tej kwoty, a jedynie wiązało się z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji, wymienionych w umowie i regulaminie. Zakres wierzytelności, przysługujących powodowi względem D. A. z tytułu umowy był pochodną wartości zakupów, dokonanych przez kontrahenta przy użyciu kart (...), niezależnie od wysokości limitu kredytowego. Z tych wszystkich przyczyn zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie mógł odnieść skutku, a poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne Sąd Apelacyjny aprobuje i przyjmuje za własne.

Z tych przyczyn apelacja pozwanej została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c. Z uwagi na to, że apelacja pozwanej okazała się nieuzasadniona zasądzono od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu).